

Källa på det?

En beskrivande studie om Sverigedemokraternas användning
av expertkunskap inom klimat- och kriminalpolitisk
riksdagsdebatt

Stort tack till Tova Elmgren
för gott skrivarsällskap
och stöd

Abstract

While the schism between the Swedish Democrats and the scientific community is a well-known fact, the demand for scientific evidence in policymaking is growing ever more evident. By textual idea analysis, this thesis explores the scientific usage of the Swedish Democrats in the context of climate change and crime policy. By applying the theoretical framework, drawn mostly from Christina Boswell, the study aims to investigate *how* expert knowledge is used in Swedish Parliament debate.

The investigation shows that the Swedish Democrats tends to use expert knowledge in a mostly symbolic fashion in the purpose of self-legitimization. Having said that, the study finds noticeable dissimilarities between the two fields, which indicate that how expert knowledge is used in the policy process, to an extent, depends on the institutional context and whether expert knowledge is seen by the surrounding environment as an authoritative source of legitimization.

Nyckelord: Sverigedemokraterna, högerpopulism, klimatpolitik, kriminalpolitik, evidensbaserat beslutsfattande, riksdagsdebatt, Christina Boswell, politisk funktion av expertkunskap, neoinstitutionalism, valensfrågor, beskrivande idéanalys

Antal ord: 9999

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Syfte och frågeställning.....	1
1.2	Bakgrund	2
1.2.1	Expertkunskap i det demokratiska systemet	2
1.2.2	Sverigedemokraterna och etablissemanget	3
1.2.3	Klimatpolitik och kriminalpolitik.....	3
2	Metod och material	5
2.1	Text och tolkning	5
2.2	Beskrivande idéanalys.....	6
2.3	Material och avgränsning	6
3	Teori	8
3.1	Den klassiska synen på vetenskap.....	9
3.1.1	Instrumentell funktion av expertkunskap.....	9
3.1.2	Konceptuell funktion av expertkunskap.....	10
3.2	Legitimering i form av symbolisk expertkunskap.....	10
3.2.1	Legitimerande funktion av expertkunskap.....	10
3.2.2	Substantierande funktion av expertkunskap.....	11
3.3	Expertkunskap i praktiken.....	12
4	Operationalisering och disposition	13
4.1	Hur undersökningen gått tillväga	13
4.2	Presentation av undersökning.....	14
5	Expertkunskap i klimatpolitiken	15
5.1	Ineffektivitet och vetenskaplig osäkerhet.....	15
5.2	Klimatalarmister och domedagsprofetior	18
5.3	Utbyggnad av kärnkraft.....	20
5.4	Sammanfattning av klimatpolitiken	21
6	Expertkunskap i kriminalpolitiken	22
6.1	Statistik på egna villkor	22

6.2	Värdering väger tyngre än vetenskap.....	23
6.3	Polisexpertis utan kontext	24
6.4	Sammanfattning av kriminalpolitiken.....	25
7	Analys.....	27
7.1	Symbolisk expertkunskap	27
7.1.1	Expertkunskap plockad ur kontext.....	27
7.1.2	Att symboliskt riva ner och bygga upp	27
7.2	Legitimitet bunden av kontext.....	28
7.2.1	Frekvens av expertkunskap	28
7.2.2	Expertkunskapens substans	29
7.3	Polarisering eller snarare politisk samklang.....	29
8	Avslut	30
9	Referenser.....	31
9.1	Primärkällor.....	31
9.2	Sekundärmaterial.....	31

1 Inledning

Opinionsbildande, tendentiöst, propaganda. Det menar Martin Kinnunen, klimatpolitisk talesperson för Sverigedemokraterna, kännetecknar forskning utförd av Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut i en artikel från Svenska Dagbladet från 2017. I samma hårda ordalag påpekar han: ”Man har ett syfte, inte att ta fram kunskap, utan att skapa opinion” (Svenska Dagbladet 2017).

Den vetenskapliga reaktionen till detta var mildt uttryckt amper. I en debattartikel i Dagens Nyheter frågar sig skribenterna, bestående av forskare från Linköpings universitet och Chalmers tekniska högskola, varför den försumbara andelen klimatskeptiker Sverigedemokraterna refererar till, kan få lika mycket plats som resterande klimatforskare (Johnsson m.fl. 2019). Idéhistorikern Sven-Eric Liedman väljer att gå steget längre och ifrågasätter först Kinnunens kompetens, för att sedan, aningen drakoniskt, varna för att den skepticism som Sverigedemokraterna visar upp, om den når större samhällelig framgång, kan medföra att vetenskapliga fakta förlorar den särpräglade roll den idag har (Liedman 2019).

En dissonans mellan Sverigedemokraterna och forskningsvärlden är nog få som skulle bestrida. Bara för några månaders sedan, i Coronaepidemins inledningsfas säger Sverigedemokraternas partiledare Jimmie Åkesson att ”[e]n regering som bara förlitar sig på expertkunskaper, inger inget förtroende” i Sveriges radio (2020).

Samtidigt finns det flera indikatorer som tyder på att forskning aldrig ansetts vara mer avgörande inom det politiska beslutsfattare än just nu. Inte minst för politiker i opposition (Boswell 2009, s. 3, 98).

Detta uppmanar till den smått banala frågan: Använder sig Sverigedemokraterna sig av vetenskap? – om svaret är jakande – hur? Det är detta jag med den här uppsatsen ämnar svara på.

1.1 Syfte och frågeställning

Mitt syfte med den här uppsatsen är att förstå hur Sverigedemokraterna använder sig av expertkunskap i politik. Närmare bestämt vill jag studera klimat- och kriminalpolitik. Detta vill jag göra då områdena, ändock inte uppenbart vid första anblick, har mer som förenar dem än skiljer dem åt; den viktigaste nämnaren i sammanhanget – Sverigedemokraternas mindre goda relation till experter inom respektive område.

Vidare är det politiska arbetet mångfacetterat och kommer till uttryck på många olika sätt. Därför har jag valt att avgränsa till att studera enbart riksdagsdebatt, då det är där politikens kärna kan urskiljas.

Studien ämnas genomföras genom att applicera ett teoretiskt ramverk i stort byggt på Christina Boswells teori om politiskt användande av expertkunskap. Genom att applicera hennes teorier hoppas jag kunna förstå hur Sverigedemokraterna använder sig av expertkunskap och dessutom, då detta är något som jag menar överlag saknas den statsvetenskapliga forskningen, bidra till det statsvetenskapliga forskningsfältet.

Utifrån dessa premisser ämnar jag svara på frågan:

”I vilket syfte använder Sverigedemokraterna sig av expertkunskap i klimatpolitisk samt kriminalpolitisk riksdagsdebatt?”

1.2 Bakgrund

1.2.1 Expertkunskap i det demokratiska systemet

Hur mycket makt experter ska tilldelas har länge varit, och fortfarande är, en omtvistad fråga. Redan under antiken skriver Platon i *Staten* (ca. 380 f.v.t.) om hur filosoferna ska styra och ställa. I polemik mot detta teknokratstyre menar Aristoteles att experter är mer lämpliga som rådgivare snarare än ledare (Weiss 2002, s. 376).

Flera nutida forskare identifierar samma dilemma. En del mer pessimistiskt lagda debattörer menar å ena sidan att för stor tilltro till expertkunskap i värsta fall kan innebära ringa konsekvenser för fundamentala demokratiska värden, så som allas lika värde och rätt att påverka i frågor kring det allmänna (Hedlund 2014, s. 287-288). Å andra sidan, om beslutsfattare inte alls tar hänsyn till expertkunskap, finns rädsla för att kunskapsnonchalans uppstår. Expertkunskap skulle då enbart bli ett spel för gallerierna (Ahlbäck Öberg 2011, s. 766). De mer positivt lagda menar istället att den gyllene mellanvägen mellan de två extremerna skulle kunna medföra minskad risk för opportunism och råda bot mot politikerförakt (Calmfors 1999).

Den senaste delen av 1900-talet har betoning legat på att politiken bör, likt det aristoteliska idealet, vara baserad på vetenskap – så kallat evidensbaserat beslutsfattande. Detta har många forskare kopplat till den ökade tendensen av ekonomivärden i offentligt beslutsfattande och idealen kring New Public Management (se t.ex. Maasen & Weingart 2009; Lundquist 2006). Samtidigt har en ny position på senare år uppenbarats där vetenskapliga fakta helt avfärdas, så kallad faktaresistens (Knaggård 2018, s. 72).

Sammantaget kan man dra slutsatsen att frågor kring experters inflytande i det demokratiska systemet samt hur expertkunskap bör värderas ständigt skiftar. En ständig aktualitet och förnyelse kan därmed tillskrivas denna forskningsgenre. Det är även till denna genre jag hoppas kunna dra ett litet strå.

1.2.2 Sverigedemokraterna och etablissemang

Sverigedemokraterna är det parti som har varit i störst förändring i svensk politik de senaste 30 åren. Partiet bildades på partimötet 1989. Ganska snabbt genomgick de en organisatorisk förändring i syfte att övergå till att vara ett mer demokratiskt legitimt parti. I samband med detta gjordes flera ansträngningar för att slå sig fri från partiets påtagligt nationalistiskt radikala rötter (Hellström & Nilsson 2010, s. 57-58). Under samma period har de mött allt större valframgångar. Från att ha 0,4 procent av rösterna 1998, är nu Sverigedemokraterna det tredje största partiet i riksdagen med 17,5 procent (SCB 2018). Partiets inflytande över den svenska politiken är därmed ett faktum.

Högerpopulistiska partier har generellt en skeptisk relation till expertkunskap, och det Republikanska partiet i USA är ett välstuderat objekt (se t.ex. Collomb 2014). Desto mindre studier har gjorts om Sverigedemokraternas relation till experter. Anders Hellström och Tom Nilsson har däremot studerat Sverigedemokraternas relation till etablissemang. Enligt dem, är en viktig del av Sverigedemokraternas självbild, deras syn på sig själva som de *riktiga demokraterna* samt *demokratiska förlorare*. Enligt dem agerar Sverigedemokraterna för att kunna utgöra ett alternativ till det politiska etablissemang och ser därmed sig själva som det enda parti som står för demokratiska rättigheter så som fri dialog och yttrandefrihet (Hellström & Nilsson 2015, s. 60-61). Ann-Cathrine Jungar identifierar samma självbild. Hon skriver att Sverigedemokraterna anser upp sig vara förespråkare för det svenska, vanliga folket. När andra etablerade partier fryser ut och tystar ner negativa röster, om exempelvis immigration och Europeiska unionen, för Sverigedemokraterna deras talan (Jungar 2015, s. 49, 55). Karl Loxbo som studerat Sverigedemokraternas politiska framgång menar att en orsak till deras goda valresultat kan till viss del härledas ur just detta politiska utanförskap. Genom politisk utfrysning har partiledningen kunnat skapa ett narrativ där de framstår som orättvist behandlade (Loxbo 2015, s. 184).

Många är det som studerat Sverigedemokraternas väljarstöd. Jag ämnar inte gå in på detalj destomera, då det går utanför ramen av den studien, men Anders Sannerstedt (2017) och Kristi M. Jylhä (2018) kan i sammanhanget nämnas.

1.2.3 Klimatpolitik och kriminalpolitik

Det finns en bred konsensus inom klimatforskningen om att global uppvärmning är ett faktum, samt att mänsklig aktivitet är den huvudsakliga orsaken (se t.ex. Powell 2016). Det här har inneburit en ökad press på politiker och partier att bemöta samt ta ställning i frågan. Hur partierna väljer att hantera detta beror på flera faktorer, och det finns åtskilliga skillnader mellan länder. I de skandinaviska länderna har allmänheten under längre tid visat intresse för dessa frågor vilket har inneburit att alla politiska partier, förutom de högerpopulistiska däribland Sverigedemokraterna, upprättat mer, relativt sett, klimatvänlig politik (Carter 2018, s. 139).

Miljöpolitik, och därmed även klimatpolitik, är vad som statsvetare ofta brukar kalla för en valensfråga. Detta innebär att det finns en tydlig konsensus kring vad som är önskvärd output, vilket i det här fallet är att rädda miljön. Motsatsen, det vill säga att förstöra miljön, torde inte parti vilja göra. Debatter i valensfrågor kretsar därför inte om vilken politik som är bäst, utan vilka partier och politiker som är mest kapabla till att uppnå detta gemensamma mål. Tonvikten ligger på politikernas prestation och deras kompetens, snarare än vilket parti som har bäst politik (Carter 2018, s. 141).

Jag vill därför även, som kontrast till klimatpolitik, studera kriminalpolitik. Mer specifikt frågor rörande brott och straff. Detta eftersom det i sammanhanget kan ses som en positionell fråga. Det innebär att det inte finns allmän konsensus kring vad som bör göras (Carter 2018, s. 141). Inom kriminalpolitiken finns en långt tillbakagående debatt kring ifall strängare straff eller rehabiliteringsfokuserad kriminalvård är det mest lämpliga. Detta är starkt kopplat till etik och är inte sällan ideologiskt präglad. Det här innebär i sin tur att expertkunskap inte får lika mycket utrymme, vilket även flera kriminologer har påpekat (se t.ex. Hope & Walters 2008).

Här finns det dock orsak för diskussion. Många forskare ifrågasätter den valensrubricering miljöpolitik fått i och med att debatten, inte minst inom klimat, blivit allt mer polariserad. Det här är något som är tydligt framförallt i USA där Donald Trump och republikanerna ofta intar en mycket skeptisk position i klimatpolitiken (se t.ex. Gelin 2019), men även i Australien och Kanada går det att se en ökad skepticism mot klimatfrågor av bägge regeringspartier (Carter 2018, s. 141). På samma sätt går det att ifrågasätta hur positionell kriminalpolitiken är. Flera kriminologer har noterat ett skifte i den svenska kriminalpolitiska debatten där de flesta politiska partier just nu förespråkar en allt hårdare linje med strängare straffgränser, slopade straffrabatter och fler poliser (Estrada m.fl. 2018).

Detta menar jag dock inte är ett problem för min studie, utan gör den snarare alltmer aktuell.

2 Metod och material

2.1 Text och tolkning

Detta är en idéanalys. Syftet är alltså att tolka det valda textmaterialet och därmed säga något mer om dess innebörd utöver det som redan är utskrivet. En implikation av detta tillvägagångssätt är att jag inte med lika stor precision kommer kunna uttala mig om frekvensen av särskilda fenomen. Detta då det skulle kräva en metod av mer innehållsanalytisk karaktär, där ett större fokus ligger på att göra kvantitativa beräkningar av textmaterial (Boréus & Bergström 2018, s. 50). Det här är inget problem för studien per se, men viktigt att hålla i åtanke.

Min utgångspunkt är att en texts innebörd inte existerar oberoende mänsklig aktivitet. För att förstå en texts innehåll behöver den först tolkas och därigenom få betydelse. Betydelse är någonting som formas utav läsaren, vilket i förlängningen implicerar att olika personer kan utläsa olika betydelser i en och samma text. Det jag tolkar som en sorts användning av kunskap, kan av någon därmed tolkas annorlunda. Detta behöver dock inte, menar jag, innebära att personer från olika teoretiska perspektiv inte kan föra meningsfulla samtal om forskningsresultat. Nyckeln i detta är *förståelse* av den andras metod och perspektiv (jfr. Svedner 1999, s. 204).

Vad detta därmed innebär, är ett behov av god redogörelse för tolkningsstruktur och strategi. Jag använder mig i den här uppsatsen främst utav en uttolkarorienterad tolkningsstrategi, vilket innebär att jag aktivt använder mig av teori för att förstå det material jag studerar (Boréus & Bergström 2018 s. 31-32, 35).

Det är även värt att nämna i sammanhanget att studien är utav en teorikonsumerande karaktär. Det innebär att det inte är det teoretiska ramverket som är i fokus i studien, utan de studerade fallen. Det teoretiska ramverket fungera snarare som ett verktyg för att förstå de två fallen i fråga (Esaiasson 2017, s. 42).

Med det sagt, så finns det även en teoriprovande aspekt i och med att jag på förhand endast kan anta studiens slutgiltiga resultat. Utifrån detta perspektiv, kan studien anses vara ut av en mest-lika-design. Med detta innebär, att de två studerade fallen, klimatpolitik och kriminalpolitik, till synes ska vara så lika som möjligt, medan resultatet olika (Esaiasson m.fl. 2017, s. 41, 101-103). Mina fall är lika då de är samma parti, inom samma tidsram och inom samma rumsliga kontext. Slutligen anses Sverigedemokraterna inom bägge politikområdena vara mer skeptiskt inställda gentemot vetenskap och forskning.

Denna dubbla botten behöver inte vara ett större problem och Esaiasson med flera skriver att gränsen mellan teorikonsumerande och teoriprovande studier i all

väsentlighet är en fråga om gradskillnad. Alla teorikonsumerande studier är till viss del teoriprovande, och om en given teori skulle visa sig bidra i mindre grad till en förklaring av ett fall, skulle även teorins allmänna tilltro minska (Esaiasson m.fl. 2017, s. 42-43).

2.2 Beskrivande idéanalys

Med idéer menar jag, i samspråk med Boréus och Bergström (2018), tankekonstruktioner som utmärks av viss stabilitet och varaktighet (s. 133). Hur dessa tankekonstruktioner bäst ska studeras finns däremot skilda meningar om och en vanlig uppdelning som brukar göras är mellan beskrivande, innehållslig och funktionell idéanalys (Beckman 2007, s. 14). Den här studien kommer huvudsakligen vara av en beskrivande karaktär. Syftet med studien är alltså inte, som i innehållslig idéanalys, att besvara frågor om innehållet eller hållbarheten av argument. Syftet är inte heller, att skapa en uttömmande förklaringsmodell och därigenom förklara politiska budskaps uppkomst eller konsekvenser (Beckman 2007, s. 14). Med det sagt är viktigt att poängtera att beskrivande idéanalyser inte enbart handlar om att redogöra för ett visst material utan någorlunda bearbetning. Syftet är att synliggöra de fenomen man studerar genom att applicera de valda teoretiska glasögonen och därigenom blottlägga nya budskap eller oklarheter som tidigare inte varit uppenbara (Beckman 2007, s. 49). Slutligen kan poängteras, att bara för att man gör en beskrivande idéanalys, betyder det inte att man är tvungen att avstå kommentera idéers innehåll eller hur de ska begripas. Som Ludvig Beckman förslaget säger:

Att beskriva en text innebär ofrånkomligen att vi menar oss kunna säga något om dess innebörd som förhoppningsvis inte är självklart och som därmed står i strid med hur åtminstone någon annan hävdar att texten bör förstås.

Beckman 2007, s. 50

2.3 Material och avgränsning

Kammaren brukar benämnas riksdagens hjärta och är var de 349 ledamöterna samlas för att debattera och besluta om hur Sverige ska styras. Allt som yttras i kammaren spelas in och skrivs ner i riksdagsprotokoll. Eftersom jag vill studera Sverigedemokraternas användning av expertkunskap i den politiska processen ser jag detta som en ypperlig källa till material.

I och med detta gör jag en avgränsning. Jag kommer inte undersöka hur Sverigedemokraterna uttalar sig i media, även om det är där en stor del av politiken tar plats. Detta för att media delvis följer en annan logik (se t.ex. Poggi 1990, s.

189). Detta skulle därmed innebära ett behov av ett mer omfattande teoretiskt ramverk och således även frångå uppsatsens syfte.

Materialet jag valt för min undersökning sträcker sig från riksdagsåren 2015/16 till 2018/19. Den huvudsakliga orsaken till den valda tidsramen är att säkerställa att materialets omfång möjliggör en generaliserbar studie. Den längre tidsperioden fyller även en garderingsfunktion mot potentiella anomalier som annars kanske inte hade påträffats.

Även värt att nämna är att det inte skett någon större förändring vad beträffar Sverigedemokraternas politiska status under mitt valda tidsintervall. Förvisso växte Sverigedemokraterna till att bli ett av Sveriges tre största partier under riksdagsvalet 2018, men i och med det politiska landskapet har det inte för Sverigedemokraterna inneburit någon förändring – sverigedemokraterna var i oppositionsställning före 2018 och Sverigedemokraterna är i oppositionsställning efter 2018.

Vad empiriinsamlingen beträffar, har min ambition varit att vara så metodisk som möjligt, i syfte att upprätthålla en hög reliabilitet. För att hitta motioner har jag valt att utgå från politikområdenas respektive talesperson: Martin Kinnunen och Adam Marttinen. Vid insamling av debattprotokoll har jag utgått från sökorden 'klimat', samt 'brott och 'straff'. Därefter har en individuell gallringsprocess tagit vid där protokoll vars innehåll tolkats vara relevant för uppsatsen, antecknats ner. När denna process genomförts, har en andra gallringsprocess påbörjats. Då har en kvalitativ genomläsning av materialet gjorts, i syfte att identifiera potentiella experthänvisningar. Totalt hittades tio motioner och 17 riksdagsprotokoll av intresse. Av dessa har tre motioner och 15 riksdagsprotokoll använts i studien. Motionerna används därmed primärt i komplimenterande syfte, eftersom de inte per definition är debatt utan snarare förlaga till debatt.

Även om min ambition har varit att vara så grundlig som möjligt, vill jag poängtera att det vid en sådan här typ av materialinsamling finns ett flertal risker. Det första uppenbara problemet är relaterat till politikens natur. Många politikområden, inte minst klimat, tangerar eller överlappar andra politikområden, vilket innebär krav på individuella tolkningar om var gränsen går. Det finns även risk att material har negligerats på grund av riksdagstryckens omfångsrika karaktär. Slutligen finns det även risk för subjektiva feltolkningar av enskilda protokolls relevans.

Det finns även orsak till att diskutera ett problem rörande uppsatsens validitet. På grund uppsatsens fokus på politikområden, är två personer vanligt återkommande i materialet, nämligen Sverigedemokraternas klimatpolitiska talesperson Martin Kinnunen och rättspolitiska talesperson Adam Marttinen. Eftersom de är i hög grad tongivande i riksdagsdebatterna påbjuder det frågan om ifall studien mäter det den ämnar mäta. Närmare bestämt: Visar resultaten hur Sverigedemokraterna använder sig av expertkunskap, eller visar resultaten snarare hur talespersonerna använder sig av expertkunskap. Jag anser att detta inte är ett problem då man måste kunna göra antagandet att Kinnunen och Marttinen, i egenskap av att vara talespersoner för partiet, även i första hand agerar för partiets vägnar. Vidare bekommer studien även andra partimedlemmar i och med att motioner i regel är underskrivna av mer än en person, samt att det inte enbart är talespersonerna som deltar i debatterna.

3 Teori

Hur expertkunskap ska definieras är mäkta debatterat. Likväl behöver uppsatsen en definition. Jag har därför valt att utgå från Christina Boswell som stipulerar två kriterier för expertkunskap. Expertkunskap ska ha tagits fram i en allmänt erkänd institutionell kontext, samt tillmötesgå vissa specifika kriterier om framtagning och innehåll (Boswell 2009, s. 23-24). Jag har valt att primärt fokusera på den förstnämnda. Inom ramen för den här studien är det inte min sak att bedöma de innehållsliga kriterierna för vetenskap, utan undersöka vad för funktion vetenskapen fyller inom den politiska kontexten.

Centralt för uppsatsen är hur funktionen av expertkunskap ska definieras och kategoriseras, och flera forskare har genom åren bidragit till litteraturen om ämnet. Jag ämnar därför i detta avsnitt göra en sammanfattning för att bringa klarhet i hur de olika begreppen har använts inom forskning och därigenom förhoppningsvis uppnå det Esaiasson med flera benämner idealet om vetenskaplig kumulativitet (Esaiasson 2017, s. 20-21). Min utgångspunkt är, tidigare nämnda, Christina Boswell som i sin bok *The Political Uses of Expert Knowledge* (2009) beskriver hur beslutsfattare och organisationer använder sig av kunskap på olika sätt för att legitimera sig själva samt styrka sin egen politik. En annan forskare, vars teorier varit till stor hjälp, är Carole Weiss som i slutet av 70-talet identifierade flera olika modeller för hur vetenskap används (Weiss 1979, s. 427).

Jag vill däremot börja med en annan forskare. Statsvetaren Joshua Newman utgår från Weiss uppdelning, men fastställer tre stycken övergripande funktioner som han menar är generellt accepterade inom forskningsvärlden: *instrumentellt*, *konceptuellt* och *politiskt/symboliskt* användande av kunskap (se även t.ex.; Hertin m.fl. 2009; Head 2013; Knaggård 2018). Newman menar att den största skillnaden mellan de olika funktionerna förstås bäst utifrån dess intention (Newman 2017, s. 214). Frågor som ska ställas är alltså varför viss forskning åberopas och vad för syfte det fyller i den politiska debatten. Är det för att legitimera ens egen ståndpunkt i ett ämne, att underminera motståndarens ståndpunkt, eller finns det uppsåt att få igenom policyförslag.

3.1 Den klassiska synen på vetenskap

3.1.1 Instrumentell funktion av expertkunskap

Det *instrumentella* användandet av kunskap har länge varit den allmänna uppfattningen om hur vetenskap och politik har påverkat varandra. Den underliggande idén är att beslutsfattare och organisationer använder sig av vetenskap i syfte att förbättra och uppnå bestämda mål. Vetenskap används för att täppa igen kunskapsluckor och ses som avgörande för att effektivisera kvalitet för output. Denna kunskapssyn, menar Boswell, är orsaken till varför teknisk kunskap idag värderas så högt och symptom är det vi idag betraktar som idealet om evidensbaserat beslutsfattande (Boswell 2009, s. 4).

Weiss benämner samma sorts kunskapsanvändning för *problemlösningssmodellen*. Hon menar att det finns en tydlig linjär linje mellan forskning och politik, där politiken driver fram forskningen för att därigenom öka kvaliteten på output. Det här innebär alltså att resultaten av forskning kommer ligga i linje med det faktiska policybeslutet. Denna modell implicerar även att det finns en koncensus mellan beslutsfattare om vad som vill uppnås, och det därmed är vetenskapens roll att fastställa bästa sättet att komma dit. Utifrån dessa premisser ser Weiss två kännetecken för denna sorts kunskapsanvändning: utförd forskningen har en direkt och uppenbar applicerbarhet inom beslutsfattandet, och om forskningen uppnår det informationsbehov som beslutsfattare efterfrågat, bör forskningens resultat vara avgörande för utformningen av beslutet (Weiss 1979, s. 427-428).

Boswells definition av instrumentell funktion av expertkunskap innefattar även det mer abstrakta och indirekta sättet som kunskap influerar output, det vill säga *konceptuell* eller *upplysande* funktion av kunskap. Detta eftersom det primära syftet fortfarande är att påverka policyoutput, fastän mer indirekt (Boswell 2009, s. 5). Jag kommer i den här uppsatsen använda mig av samma sorts definition av instrumentell användning som Boswell. Jag anser dock att det finns orsak till att kort presentera den konceptuella funktionen av kunskap, då det finns en nyansskillnad, samt att flera forskare inom ämnet skiljer mellan instrumentell och konceptuell användning.

3.1.2 Konceptuell funktion av expertkunskap

Weiss menar att den upplysande funktionen av kunskap är det vanligaste sättet som expertkunskap kommer i beslutsfattares besittning. Det är det inte en specifik studie som influerar politiken, utan snarare ett koncept eller teoretiskt perspektiv. Ofta har beslutsfattare förslag och politik som indirekt har influerats utav forskning utan att de direkt kan härledas till en specifik studie. Till skillnad från problemlösningssmodellen behöver här resultaten av en studie inte stämma överensstämman med beslutsfattarens egna värderingar och mål (Weiss 1979, s. 429-430). Det finns flera studier som påvisar förekomsten av konceptuell kunskap inom förvaltningsmyndigheter. Bland annat har en studie gjort av Nabil Amara med flera påvisat att amerikanska myndigheter i större utsträckning använder expertkunskap konceptuellt än instrumentellt (Amara m.fl. 2004).

3.2 Legitimering i form av symbolisk expertkunskap

I polemik med Mac Davids och Billy Stranges bevingade, likväl medtagna ord från 1968, "a little less conversation, a little more action", skriver Boswell (2009) att politisk debatt är "essentially about talk rather than action" (s. 89). Hon säger att detta till stor del härstammar från det dominerande antagonistiska motsatsförhållanden och stora fokus på retorik, vilket karaktäriserar debatt. Det här innebär viss osannolikhet att identifiera så mycket instrumentell användning av expertkunskap (Boswell 2009, s. 89). Därmed ser jag anledning till något mer utförligt diskutera vad Boswell kallar den symboliska funktionen av expertkunskap.

Anledningen till varför symbolisk funktion av kunskap är så dominerande kan bäst förstås, menar Boswell, utifrån neoinstitutionalismen. De neoinstitutionalistiska teorierna antar att organisationers främsta mål är att garantera sin egen legitimitet i ögonen på sina egna medlemmar och dess omgivning. Neoinstitutionalismens utgångspunkten är att expertkunskap som källa för legitimitet är kulturell betingad. Det här betyder att frekvensen av expertkunskap kan variera till följd av organisatorisk och institutionell kontext, samt hur medlemmarna och omgivningen inom den givna kontexten, uppfattar expertkunskap som ett medel för legitimation. Det är denna fixering vid kulturell bundenhet som skiljer neoinstitutionalismen från att enbart vara en teori om maktmaximering (Boswell 2009, s. 65).

3.2.1 Legitimerande funktion av expertkunskap

Boswell gör en distinktion mellan *legitimerande* och *substantierande* funktion av kunskap. Legitimerande expertkunskap, beskriver Boswell som ett verktyg för att öka sin egen legitimitet i egenskap av organisation. Detta genom att visa att man som organisation besitter och har kapacitet att använda sig av kunskap inom det aktuella forskningsfältet. Inom politisk debatt går det därför anta att politiker

använder sig av legitimerande expertkunskap huvudsakligen i syfte att demonstrera sin kapacitet att ta goda evidensbaserade beslut. Det är inte besluten i sig som är i fokus, utan huruvida partiet uppfattas ha kapacitet att använda sig av kunskap. I likhet med detta, menar Boswell, kan en strategi för politiska partier vara att ifrågasätta andra partiers kapacitet att ta rationella, evidensbaserade beslut (Boswell 2009, s. 73, 89).

Legitimerande kunskap kan likställas med Weiss *taktiska* modell. Weiss menar att forskning ofta används i syften som ofta har väldigt lite att göra med forskningens egentliga innehåll. Målet är i dessa fall inte att nå ett visst resultat eller styrka ett argument, utan framförallt påvisa att man som organisation har tillgång till forskning (Weiss 1979, s. 429).

3.2.2 Substantierande funktion av expertkunskap

Den *substantierande* funktionen av expertkunskap innebär å andra sidan att beslutsfattare använde sig av expertkunskap för att motivera sina policyförslag och beslut. I detta fall är alltså den förda politiken i fokus, vilket Boswell menar, kan kräva en annan sorts källa för legitimitet, än den som krävs för legitimerande kunskap. I likhet med legitimerande expertkunskap används substantierande expertkunskap ofta av partier i politisk debatt för att styrka sina egen politik. Inte sällan kan det här ta form av att politiker överdriver eller förvrider forskningsresultat för egen vinning. De händer även att partier krediterar forskningsresultat som mer säkra än vad det i själva verket är. Framförallt oppositionspartier tenderar, i större utsträckning än regeringspartier, att använda sig av substantierande expertkunskap då de av naturliga skäl inte i samma utsträckning utkrävs svara för tagna policybeslut. Inte oväntat, är en vanlig strategi att använda substantierande kunskap i syfte att underminera andra partiers politik (Boswell 2009, s. 73, 89, 98).

Weiss talar om den *politiska* funktionen av kunskap. Hon menar att beslutsfattare ofta redan har en utpräglad åsikt om vad som bör göras, vilken ofta kan härledas från ideologi, intressen och värderingar. Därmed blir vetenskapen sekundär. Forskning är, för att använda Weiss egna ord, ammunition för att substantiera beslutsfattare egna förslag (Weiss 1979, s. 429). Weiss påvisar detta i en senare gjord studie. Hennes resultat visar att beslutsfattare ofta använder sig av studier med resultat som överensstämmer med deras redan etablerade uppfattning. Det här påpekar Weiss att har två förklaringar: dels har beslutfattarna bättre inblick i det politiska området och vet därmed vad som är genomförbart, och dels finns det ett krav på att forskningen, när använd av politiker, inte får vara felaktiga (Weiss 1995, s. 143).

3.3 Expertkunskap i praktiken

Som tidigare nämnt, beror frekvensen av expertkunskapshänvisning på organisationens omgivning och huruvida den uppfattar expertkunskap som legitimitetsingivande. Det här är även någonting som andra forskare har noterat. I en kvantitativ studie utförd av Martin Lundin och PerOla Öberg studerar de lokalpolitik i Sverige. I studien påvisar de att politiker i större utsträckning använder sig av expertkunskap i områden där det råder allmänt intresse (Lundin & Öberg 2014, s. 40). En annan sak som påverkar frekvensen av expertkunskap är huruvida det anses vara ett effektivt medel till politisk framgång. Boswell skriver att det här mest sannolikt går att finna i politikområden präglade av risk. Boswell menar att argument byggda på forskning, analys och data antas väger tyngre än politiska argument byggda på värderingar och intressen (Boswell 2009, s. 89).

Det finns dock begränsningar av hur tillämplig expertkunskap är och i händelse av att en organisations medlemmar eller omgivning slutar anse expertkunskap vara legitimerande, kommer även utnyttjandet av expertkunskap upphöra. I debatt kan exempelvis motpartier bestrida teknokratiska argument och hävda att argument härledda ur etiska ställningstagande väger tyngre, varmed expertkunskap mister sin auktoritet (Boswell 2009, s. 97).

4 Operationalisering och disposition

4.1 Hur undersökningen gått tillväga

De fyra idealtyperna jag ämnar identifiera i mitt empiriska material är *instrumentell*, *konceptuell*, *legitimerande* och *substantierande* användning. Mer extensivt kan sägas att de första två är inom ramen för det Boswell kallar *instrumentell* funktion, medan det två följande är inom ramen för *symbolisk* funktion.

Den stora utmaningen för den här uppsatsen kommer gå att finna i operationaliseringen av dessa fyra idealtyper.

Valet att använda idealtyper framstår naturligt då dessa fyra funktioner av kunskap per definition är extremer. Ofta kan experthänvisningar ha drag av flera olika funktioner. Min uppgift är därför att utröna och argumentera vilken den *primära* funktioner som framträder i materialet (Beckman 2007, s. 28).

För att identifiera mina fyra idealtyper kommer jag använda mig av en begreppsapparat. Hur en sådan ska se ut varierar från fall till fall, men Esaiasson med flera skriver att en god utgångspunkt är att ställa de klassiska journalistiska frågorna rörande *vem*, *vad*, *hur* och *varför* (Esaiason 2017, s. 38).

Inledningsvis har primärmaterialet genomsökts på tecken på expertkunskap. Därefter har en djupare efterforskning gjorts för att tydliggöra vad som faktiskt i materialet hänvisas till, samt i vad för kontext expertkunskapen har producerats. Detta har gjorts på olika sätt utifrån behov, men har ofta inneburit läsning av abstracts, sammanfattningar av rapporter eller nyhetsartiklar om ämnet. På det sättet har jag eftersträvat att konstruera en så neutral bild av vem eller vad som är hänvisats till. Detta moment, om man så vill, kan bli en evighetsyssla, varför jag valt att inte fokusera på det. Viktigt att ha i åtanke är att jag inte studerar sanningshalten i uttalanden, utan sanningshalten kan snarare ge en indikation på hur vetenskapen används i beslutsfattandet.

Andra steget i operationaliseringen är att undersöka på vilket sätt som Sverigedemokraterna använder sig av expertkunskap. Detta har gjorts bland annat genom att studera hur de presenterar expertkunskap och eventuella slutsatser de drar utav det. Detta jämförs sedan med den faktiska källan och eventuella resultat och slutsatser som där presenterats. Utifrån denna tolkning har sedan expertkunskapen klassificerats utifrån de givna teorierna. Det är detta moment som egentligen är kärnan i studien, och därmed krävt den största arbetsinsatsen.

Jag har valt att hålla mig borta från frågor med karaktären varför, då det är en för stor uppgift utifrån ramen av den här uppsatsen.

Att göra en bra studie om varför något inträffat kräver ett mer ingående arbete, vilket gärna får innefatta flera förklaringsmodeller som prövas mot varandra. Därför har jag valt att vänta med varför-förklaringar till diskussionen som är mer tillåtande för mer eller mindre spekulation.

4.2 Presentation av undersökning

Jag tänker i nästa del av uppsatsen presentera uppsatsens undersökning. För att underlätta för läsare har jag delat upp presentationen i flera delar. I det första avsnittet kommer jag presentera hur expertkunskap används i klimatpolitisk debatt. Detta avsnitt är i sin tur indelat i subsektioner valda efter vad som observerats. Varje sektion innehåller även en analys av det presenterade materialet. De olika analysdelarna sammanfattas sedan i slutet av avsnittet. Det andra avsnittet utgår från samma mall, men fokuserar på kriminalpolitiken. Nämnvärt är att hur materialet i det två avsnitten presenteras beror i all väsentlighet på hur resultaten av studien sett ut och är skrivna i nära dialog med studiens tidigare presenterade teoretiska ramverk.

Efter detta följer ett renodlat analysavsnitt där en jämförelse av likheter och skiljaktigheter mellan de olika politikområdena presenteras, analyseras samt diskuteras.

Uppsatsen avslutas med en återkoppling till den ursprungliga frågeställningen.

5 Expertkunskap i klimatpolitiken

5.1 Ineffektivitet och vetenskaplig osäkerhet

Som nämnt ovan är substantierande kunskap den vanligast förekommande funktionen i politisk debatt. Därför är det föga oväntat att även så är fallet i den klimatpolitiska debatten. En noggrannare genomläsning skänker ljus på visa återkommande element.

En frekvent återkommande substantierande metod är hänvisningar till olika myndighetsrapporter för att framställa regeringens politik som ekonomiskt slösaktig. Vanligt är att Sverigedemokraterna hämtar klimatekonomiska rapporter eller granskningar från myndigheter med tydlig nationalekonomisk prägel, så som Riksrevisionen, Finanspolitiska rådet eller Konjunkturinstitutet. Intressant i sammanhanget är att Sverigedemokraterna flertal gånger påpekar vikten av det klimatpolitiska arbetet, och att Sverige ska spela en viktig roll. Frågan de vill lyfta är dock hur detta arbete ska göras bäst, och till vilket pris.

I en debatt från 2019 angående klimatpolitik säger Kinnunen så här om det svenska klimatarbetet:

Faktum är att expertmyndigheter som jobbar för regeringen konstaterar att regeringens politik ytterligare ökar de samhällsekonomiska kostnaderna på området utan att de globala utsläppen av växthusgaser minskar. Vi har alltså ett allvarligt problem. Vi har också ett allvarligt problem i att vi har en politik som inte löser detta men som kostar otroligt mycket pengar. [...] Sverigedemokraterna vill arbeta för att förbättra klimatmålen så att de formuleras så som expertmyndigheterna vill.

Prot. 2018/19:53, 16§, anf. 152

I en särskild debatt från samma år, angående en ny klimatpolitisk rapport framtagen av Klimatpolitiska rådet, lyfter Sverigedemokraterna en annan rapport, framtagen av Finanspolitiska rådet. Rapporten, menar Sverigedemokraterna, pekar på att regeringens satsningar på att fasa ut bränslemotorer inte kommer ge några effekter, förutom ekonomiska:

I enlighet med rekommendationerna från Finanspolitiska rådet anser vi också att det optimala inte är att fasa ut bränslemotorer genom att chockhöja priser på bränsle eller att stimulera biodrivmedel, utan det är förmodligen att ha lite is i

magen och invänta utvecklingen. Vi kommer nämligen att få se en elektrifiering, och detta kommer dessutom att vara bättre för klimatet.

Prot. 2018/19:90, 1§, anf. 55

Denna strategi präglar även äldre debatter. I en debatt om miljö- och naturvård från 2015, säger Sverigedemokraterna att Sveriges klimatpolitik bygger på en illusion utan vetenskapliga stöd. De hävdar att den förda politiken rentutav leder till ökade koldioxidutsläpp:

Riksrevisionen har i sin rapport Mer klimat för pengarna framhållit att varken regering eller myndigheter har samlat analyserat risken för koldioxidläckage i Sverige. I rapporten Klimatpolitik och ledarskap, som togs fram inom ramen för expertgruppen för miljöstudier, konstaterade man att höga koldioxidskatter leder fram till just koldioxidläckage.

Prot. 2015/16:45, 12§, anf. 233

I det övre citatet går även att utläsa det jag identifierar som Sverigedemokraterna andra metod för att substantiera sin politik – att åskådliggöra den vetenskapliga osäkerhet som präglar klimatforskningen. De här gör Sverigedemokraterna genom att hänvisa till studier som påvisar osäkerhet kring vad man kan förvänta sig för effekter av förändringar i klimat, samt presentera studier som visar att antaganden om vad som är god klimatpolitik inte allt behöver stämma.

Ett slagträ är nationalekonomen och Nobelpristagaren William Nordhaus som studerar hur växelverkan mellan klimat och ekonomi ser ut. Nordhaus har bland annat uttryckt att det, utifrån ett ekonomiskt perspektiv, vore mer effektivt att gå över det tvågradersmål som Förenta nationernas klimatpanel (IPCC) fastställt (Norén 2018). Det ekonomiska perspektivet är ännu en gång påtagligt:

Det är fullt möjligt att världen står inför betydande temperaturökningar och följderna av detta måste tas på stort allvar. Samtidigt är debatten bland forskarna levande kring vilka konsekvenser olika nivåer av temperaturökning får, vilket bland annat kan noteras av slutsatserna som dragits av 2018 års vinnare av Sveriges Riksbanks pris i ekonomisk vetenskap till Alfred Nobels minne.

Motion 2018/19:2820

En rapport som Sverigedemokraterna återkommande hänvisar till (se ex. citat ovan) är rapporten *Klimat och ledarskap* (2012) framtagen av Oslo Universitet. Sverigedemokraterna menar att resultaten i rapporten påvisar att höga koldioxidskatter medför mer utsläpp i andra länder. Utifrån detta pekar de på att den sittande regeringens klimatpolitiska åtgärder inte nödvändigtvis behöver innebära positiva effekter för klimatet. Även här görs referenser till Finanspolitiska rådet:

I rapporten Klimatpolitik och ledarskap, som under den förra mandatperioden togs fram inom ramen för Expertgruppen för miljöstudier, klargörs också att höga koldioxidskatter leder fram till ökade utsläpp i andra länder. [...] Klimatpolitiken måste ha ett globalt perspektiv där man, precis som Finanspolitiska rådet gör, riktar fokus mot att minska användandet av kol globalt framför att flytta konsumtionen av bensin och diesel till andra länder. Detta gör man på bästa sätt genom att främja forskning och teknisk utveckling och inte genom ännu fler regleringar, fler sektorsvisa mål och högre procentsiffror eller för den delen genom att skatta ihjäl svensk landsbygd.

Prot. 2015/16:123. 8§, anf. 117

Slutligen hänvisar Sverigedemokraterna flertal gånger till forskning gjord av tankesmedjan International Council on Clean Transportation (ICCT) för att påvisa att biobränslen inte alltid behöver ha en positiv inverkan på klimatpåverkan. I en motion skriver Sverigedemokraterna:

Enligt forskning från International Council on Clean Transportation har flera av de mest använda biodrivmedlen istället negativ klimatnytta, när indirekta effekter och markanvändning räknas med.

Motion 2018/19:2820

Motsvarande resonemang går även att finna i ett riksdagsanförande från samma år med likande tema:

Det är ju så att av det vi i dag tankar i våra dieslbilar kommer ungefär 44 procent av biodrivmedlen från palmolja. Det är palmoljebaserade bränslen, och palmoljan bidrar till att skövla skog. Den uttraderar biologisk mångfald och är direkt skadlig för djurlivet. Forskarna är tämligen överens om att palmoljan dessutom bidrar till betydligt större utsläpp än vad fossil diesel gör. Så varför ska vi blanda detta i våra tankar? Det är ju extremt dålig politik.

Prot. 2018/19:7. 17§, anf. 119

Alla dessa citat har samma gemensamma nämnare: destabilisera den sittande regeringens politik, antingen genom att påpeka politikens ekonomiskt ansedda ineffektivitet eller dess vetenskapligt porösa grund – inte sällan i en och samma stöt.

5.2 Klimatalarmister och domedagsprofetior

Ett annat framträdande drag i de sverigedemokratiska anförandena, är en porträttering av de etablerade partierna som irrationella alarmister, vars symbolpolitik är sprungen ur ett tillstånd av panik.

I en klimatpolitisk riksdagsdebatt från 2019, riktar Kinnunen denna, minst sagt tillspetsade, replik mot den socialdemokratiska riksdagskollegan Magnus Manhammar:

Fru talman! Magnus Manhammar låter lite som en dystopisk klimatalarmist som lider av panik. Det är ett grundläggande problem i dag att klimatpolitiska åtgärder formuleras utifrån ett paniktillstånd, för om man lider av panik fattar man förmodligen inte väl grundade beslut. Då blir det väldigt dålig klimatpolitik, som regeringens egna expertinstanser Finanspolitiska rådet och Konjunkturinstitutet har konstaterat. Det är förmodligen bättre att andas lite, ta det lite lugnt, i alla fall en stund, analysera och sedan fatta väl avvägda beslut.

Prot. 2018/19:53. 16§, anf. 170

I en klimatdebatt från året innan tar Sverigedemokraterna till ännu hårdare ordalag och påstår att de övriga partierna utgår från domedagsprofetior samt att de använder väder som anekdotisk bevisföring:

Sverigedemokraternas sida är tydlig. Vi vill ha en renodling av klimatpolitiken mot ett grundläggande mål: minskade utsläpp på global nivå. Detta är helt i linje med Konjunkturinstitutets bedömning. Sverige ska ta sitt ansvar inom ramen för det globala arbetet med att bekämpa global uppvärmning. Men låt oss vara tydliga med att detta är ett globalt problem. Låt oss slippa ensidigt fokus på vad som händer inom Sveriges gränser, låt oss slippa domedagsteorier och låt oss slippa långa utläggningar om väder när vi talar om klimatpolitik.

Prot. 2017/18:136. 12§, anf. 86

Det är inte enbart regeringen som är mål för Sverigedemokraternas ris. De menar att även allianspartierna politik baseras på irrationella grunder. I citat under ifrågasätter Sverigedemokraterna Sveriges klimatpolitiska föregångsideal:

Här sätter man fokus på grundproblematiken med svensk klimatpolitik. I något slags iver att få känna sig goda och duktiga har såväl de rödgröna som Alliansen gjort det till en hörnsten i svensk klimatpolitik att Sverige ska gå före.

Protokoll 2015/16:123. 8§ 20, anf. 117

I samma debatt, längre ner, i en mer ingående debatt om vilken forskning man ska lyssna på frågar Sverigedemokraterna ifall Centerpartiet tagit till sig av den expertkunskap som riksdagen har till förfogande:

Jag undrar för min del om Centerpartiet över huvud taget har lyssnat på Konjunkturinstitutet eller Finanspolitiska rådet när dessa har dömt ut Miljömålsberedningens arbete.

Protokoll 2015/16:123. 8§, anf. 123

Samtidigt som Sverigedemokraterna aktivt arbetar för att nedmontera de andra partiernas legitimitet finns det en ständig ansats att utmåla sig själva i goda dager, vilka lyssnar på forskningen. Ett särdeles bra exempel på detta går att finna den särskilda debatten om klimatförändringar från 2017:

En seriös debatt om klimatfrågor bör inte sammanblandas med väder. Jag kan tycka att detta inte riktigt är rätt plats för att debattera klimatförändringar. Jag tycker att vi som politiker bör diskutera vilka åtgärder vi ska vidta för att minska risken för temperaturförändringar. Vad forskarna tycker och tror om kommande klimatförändringar vet vi ju redan. Vi kan gå till Kungliga Vetenskapsakademien och läsa vad de säger. De har uppmärksammat en temperaturförändring på ungefär 1 grad globalt och konstaterar att de studier som finns på området tyder på en fortsatt uppvärmning på 1–4 grader. Detta är vad vi vet.

Prot. 2016/17:110. 1§, anf. 4

Slutligen bör nämnas att det inte alltid är enkelt att dra en skarp linje mellan att underminera politiker och underminera politik. Ofta görs detta inbäddat i en och samma resonemang. Citatet nedan illustrerar detta särskilt bra. I debatt från 2017 frågar Sverigedemokraterna varför Moderaterna låter sig bli politiskt överkörda – och med samma rörelse angriper de Centerpartiets politik:

Problemet är att Moderaterna har många fina ord, men man låter Centerpartiet styra politiken. Vi har de sektorsvisa målen, som ifrågasätts av Konjunkturinstitutet och Finanspolitiska rådet. Det är inte effektivt att rikta in sig på små sektorer, utan vi bör ha ett övergripande mål. [...] Varför ska vi ha de sektorsvisa målen när forskarna är eniga om att de är ineffektiva?

Prot. 2017/18:48. 7§, anf. 61

I likhet med tidigare strategi är här syftet att destabilisera den sittande regeringen. Det går dock att finna en olikhet. I ovan nämnda citat är inte längre politiken måltavla, utan politikerna bakom. Det är inte heller enbart regeringen som får en törn utan även allianspartierna.

I många av dessa exempel finns återigen hänvisningar till nationalekonomiskt präglade institutioner som ännu en gång fyller en funktion av att substantiera. Detta varvas med hänvisningar till andra instanser som i sammanhanget fyller en mer legitimerande funktion, som exemplet Kungliga vetenskapsakademien. I citatet finns ingen koppling till policyförslag, utan hänvisas enbart, för att i egenskap av auktoritet, skänka legitimitet.

5.3 Utbyggnad av kärnkraft

Även om merparten av Sverigedemokraternas retorik går till att underminera de övriga partierna och deras politik, går det att identifiera ett tredje rön – kärnkraften.

I en debatt huruvida Parisavtalet är ett effektivt medel i arbetet mot klimatförändringar påpekar Sverigedemokraterna vikten av att bygga ut kärnkraften i Sverige. I anslutning till detta påpekar Sverigedemokraterna en av Sveriges främsta klimatforskare menar detsamma:

Sveriges mest välmeriterade klimatforskare, Lennart Bengtsson, säger att vi inte kan satsa på kostsamma utsläppsminskningssåtgärder i Sverige. Vi ska satsa på teknikexport, och vi ska ha en forskningsreaktor med ny kärnkraft och försöka exportera den tekniken utomlands.

Prot. 2016/17:125. 8§, anf. 155

I ett senare anförande i samma debatt tar de upp att till och med IPCC slagit fast att kärnkraft behövs för att uppnå klimatmålen:

IPCC har slagit fast att kärnkraft är en viktig del i det framtida arbetet. Mängder av svenska forskare har också föreslagit att vi i Sverige ska satsa mer på kärnkraft och att vi ska satsa på en forskningsreaktor. Även Lennart Bengtsson, den mest meriterade klimatforskaren i Sverige, har ju föreslagit samma sak.

Prot. 2016/17:125. 8§, anf. 164

I en riksdagsdebatt om miljö- och naturvård från året efter återfinns samma argument:

Många forskare, inklusive IPCC, har varnat för att tillväxten av kärnkraft i världen ligger på en alltför låg nivå. Vi borde ta detta på större allvar, och därför vill jag nämna Sverigedemokraternas förslag om att inrätta en ny forskningsreaktor för nästa generations kärnkraft och att genom nya ägardirektiv förmå Vattenfall att avbryta nedstängningen av reaktorerna i Ringhals.

Prot. 2018/19:32. 7§, anf. 69

En analys av dessa citat kräver en smält längre diskussion. Det finns tvetydigheter i hur IPCC-rapporten bör tolkas när det kommer till kärnkraft, vilket flera svenska dagstidningar har uppmärksammat. I en artikel från Dagens Nyheter säger Joeri Rogelj, klimatforskare och en av huvudförfattarna till rapporten om global uppvärmning från 2018, att det är en feltolkning av rapporten att säga kärnkraft är nödvändigt för att nå klimatmålen. Vidare säger han även att det inte går att finna några rekommendationer till utbyggnad av kärnkraftsreaktorer (Kihlberg 2019). I en debattartikel i Svenska Dagbladet skriver professorerna Christian Azar, Ottmar Edenhofer och Sabine Fuss, som även de arbetat för IPCC, att rapporten inte förordar kärnkraft (Azar m.fl. 2019). Samtidigt finns det andra källor som pekar på det motsatta, bland annat SVT skriver i en artikel angående IPCC-rapporten att det byggs för lite kärnkraftsreaktorer just nu för att kunna klara av klimatmålen. Denna bedömning görs, enligt SVT, även utav Laura Cozzi som är chef för Internationella energirådets energianalyser (Bergstedt 2019).

Tydligt är, att det existerar en konflikt mellan forskare angående, dels behovet av kärnkraft för uppnå klimatmålen och dels hur man bör tolka IPCC:s rapporter. Genom att applicera Boswells teorier blir det tydligt att dessa hänvisningar därav primärt besitter substantierande syfte. Ett vanligt karaktärsdrag för substantierande användning av expertkunskap är att beslutsfattare framhäver viss forskning framför annan, eller överdriver slutsatser så att det passar mer med den politiska linje som de förordar. I det här fallet har Sverigedemokraterna valt, för politisk vinning, att framhäva en mer kärnkraftspositiv tolkning av IPCC-rapporten.

Det finns även en viss ambivalens i hur man bör tolka Sverigedemokraternas användning av Lennart Bengtssons uttalanden. Eftersom hans uttalanden och Sverigedemokraternas politik verkar falla väldigt mycket i linje, går det att påstå att deras användning av kunskap är mer instrumentellt präglad. Jag menar dock att uttalandet i sammanhanget används för att konkretisera och belägga rapporten från IPCC och därmed primärt fyller en substantierande funktion.

5.4 Sammanfattning av klimatpolitiken

Som nämnt är den vanligaste funktionen av kunskap i klimatpolitiken symbolisk. Det här var väntat och bekräftar Boswell antagande om hur expertkunskap används i politisk debatt. Vid en närmare examination går det dock att identifiera några olikheter.

Det kanske mest uppenbara är Sverigedemokraternas idoga arbete att svartmåla bilden av de rödgröna och allianspartierna. Politiken benämns flertal gånger som ekonomiskt undermålig som vilar på en vetenskapligt skör grund. Därtill angriper Sverigedemokraterna återkommande partierna, såväl som enskilda politiker med ad hominem-argument. Allt detta under tiden som Sverigedemokraterna skönmålar sin egen politik som vetenskapligt förankrad. Detta indikerar ett tydligt användande av substantierande, så väl som legitimerande användande av kunskap.

6 Expertkunskap i kriminalpolitiken

6.1 Statistik på egna villkor

Användningen av expertkunskap i kriminalpolitiken är desto mer entydig och inte sällan används kunskap i substantierande syfte.

Sverigedemokraterna återkommer ofta till att hänvisa till olika offentliga rapporter, undersökningar eller statistik. Ofta är dessa källor framtagna av statliga myndigheter så som Brottförebyggande rådet (BRÅ), Riksrevisionen eller Statistiska centralbyrån (SCB). Inter sällan fyller detta syfte att belysa vissa sakförhållanden vilket därmed möjliggöra en grund till politiska förslag.

I motionen *Straffskärpningar* från 2016 hänvisar Sverigedemokraterna till officiell statistik för att belysa i vilken grad nyligen frigivna återfaller i brott:

Enligt preliminär statistik från Brå återföll 24 procent av de med en ingångshändelse år 2013 för nytt brott inom ett år. För de med fängelse är återfallsgraden 45 procent. De högsta återfallsandelarna återfinns i nämnd ordning bland dem som dömts till sluten ungdomsvård (60 procent), fängelse (45 procent) eller skyddstillsyn (39 procent) som huvudpåföljd. Statistiken visar att risken för återfall ökar med de lagförda personernas tidigare brottsbelastning.

Motion 2016/17:2303

I en motion med samma namn från året innan presenteras liknande information, men med delvis högre procentsatser:

Enligt SCB:s siffror från 2005, vilka är de senaste de har för återfall i brott, återföll 24 procent av de personer som lagfördes år 2005 för nytt brott inom ett år och 39 procent inom tre år. Sett i ett tioårsperspektiv har återfallen ökat inom samtliga åldersgrupper. De högsta återfallsandelarna återfinns i nämnd ordning bland dem som dömts till sluten ungdomsvård (79 procent), överlämnande till vård inom socialtjänsten (62 procent), skyddstillsyn (59 procent) eller fängelse (56 procent) som huvudpåföljd.

Motion 2015/16:2834

Med anledning av den presenterade statistiken vill Sverigedemokraterna, i båda motionerna, se hårdare tag emot personer som nyss blivit frisläppta. Förslag som

ges är att personer som nyss blivit frisläppta ska få elektronisk fotboja under en tid i proportion till vistelsetid i fängelse. Det finns alltså ingen koppling mellan den officiella statistiken och det politiskt förslag, vilket tyder på en substantierande användning av expertkunskap.

6.2 Värdering väger tyngre än vetenskap

Ett annat tydligt mönster är Sverigedemokraternas användning av expertkunskap i syfte att substantiera politik med tydlig ideologiska bakgrund.

I en riksdagsdebatt om våldsbrott och brottsoffer nämner Sverigedemokraterna att runt 70 000 ungdomar, enligt en kartläggning från 2009 gjord av Ungdomsstyrelsen, har begränsningar i partnersval, samt att uppemot 8 500 personer är i farozonen att giftas bort (Prot. 2018/19:77. 7§, anf. 16). Utifrån detta underlag menar Sverigedemokraterna att lagen bör skärpas, samt att Sverige bör följa i Danmarks fotspår och förbjuda personer som är under 24 år att kunna gifta sig med personer utanför EU. Sverigedemokraterna utvecklar detta genom att poängtera att "[e]rfarenheter från Danmark visar att regeln har fått snabb effekt" (Prot. 2018/19:77. 7§, anf. 16).

Kopplingen mellan kartläggningen eller "erfarenheter från Danmark" och policyförslaget är dock inte helt utsagt vilket ännu en gång indikerar på substantierande expertkunskap. Detta cementeras längre ner i samma anförande när Sverigedemokraterna påpekar att detta huvudsakligen bör ses som en fråga om moral:

Vid allvarliga brott ska straffet för utländska medborgare även förenas med utvisning. Detta, herr talman, handlar i grunden om synen på moral och rättvisa.

Prot. 2018/19:77. 7§, anf. 16

I det här fallet används forskning för styrka politik vilken, enligt egen utsaga, i grunden handlar om moral snarare än vad experter anser vara bäst. Vidare är det nämnvärt att förslaget om utvisning av utländska medborgare till stor del överensstämmer med Sverigedemokraternas tämligen främlingsfientliga ideologi.

Ett annat exempel där expertis används för att styrka ideologiskt grundad politik är möjligt att finna i debatten om unga lagöverträdare från 2019. Sverigedemokraterna säger i ett anförande uttryckligen att deras syn på ungdomsrabatter grundar sig i deras ideologi och att nuvarande regelverk sänder "fel signaler". De skriver även hur viktigt det ur brottsoffrets perspektiv är att ha ordentliga straff:

Att ge ungdomsrabatter till myndiga personer är fel väg att gå. Det sänder helt fel signaler. Det finns en utredning som kom i december 2018 där delar går i linje med vårt förslag. Men det har fortfarande inte hänt något, och vi vet inte heller vilken väg regeringen kommer att ta.

Prot. 2018/19:72. 10§, anf. 39

Slutsatser dragna ur dessa exempel är att Sverigedemokraterna tender använda sig av expertkunskap främst i syfte att styrka redan befintlig politik, grundad i ideologi. Expertkunskapen blir därmed i dessa fall endast ett redskap i syfte att underbygga den förda politiken. Detta syns även i valen av expertkunskap som har gjorts. Främst är det statistik av olika slag som förs fram, vilket inbjuder till egen tolkning av vad som bör göras, till skillnad från fullständiga rapporter som ofta innefattar slutsatser och rekommendationer. Därför är det inte oväntat att Sverigedemokraterna ofta i samband med presentationen av expertkunskapen erbjuder sina egna rekommendationer i form av politik.

6.3 Polisexpertis utan kontext

Det finns dock situationer där gränsen mellan substantierande och instrumentell expertkunskap är mer grumlig. Ett sådant exempel går att finna i riksdagsdebatten om processrättsliga frågor som hölls 2017. I debatten framhåller Sverigedemokraterna att kameraövervakning har tillkännagetts av Justitieutskottet, vars betänkande är föremål för debatten. Sverigedemokraterna påpekar därefter att utökad kameraövervakning är något de förordat under en längre tid och att det även finns understöd i poliskåren:

Kameraövervakning är en sådan sak. Där vet vi att polisen har haft mycket stor nytta av kameraövervakning för att nå en uppläringsprocent när det gäller brott som tidigare varit helt hopplösa. Bilbränderna är ett exempel där man från polisen själv anger att kameraövervakning varit till stor nytta.

Prot. 2016/17:92. 15§, anf. 190

Ett annat tvetydigt skeende framkommer i en allmänpolitisk debatt från 2018. I debatten framhåller Sverigedemokraterna att, polisinspektören på Nationella operativa enheten, Bo Löf anser att Sverige är ett enkelt byte för kriminella brottsnätverk. Detta är någonting som enligt Löf delvis kan tillskrivas Sveriges låga straff. Detta är även något Sverigedemokraterna tar fasta på, och framför som argument till varför det behövs strängare straff:

Polisen hävdar att låga straff, prioriteringar av grövre brott och få gränskontroller gör Sverige till ett mycket populärt land för utländska tjuvligor. Detta har uttryckts av bland andra Bo Löf, som arbetar med kartläggning av internationella brottnätverk i Sverige. Han säger att ”man kommer till Sverige som till ett smörgåsbord, man äter och åker mätt härifrån”. Han hävdar, vilket är fullt logiskt, att det naturligtvis sprids i dessa kriminella kretsar att Sverige är ett ganska lätt land att stjäla i. Bötesstraffen är som sagt jättelåga, och det är lätt att ta sig in både i EU och i Sverige då vi har i princip öppna gränser, uttrycker denne Bo Löf.

Prot. 2018/19:8. 1§, anf. 373

Sett utifrån, kan detta initialt tolkas som instrumentell användning av expertkunskap. Det går även att finna kontextuellt stöd till det resonemangen. I en rapport som tagits fram av Polismyndigheten beskrivs kameraövervakning som en ’framgångsfaktor’ i det förebyggande arbetet mot bilbränder i Malmö (Polisen 2016, s. 12). Samtidigt finns det andra expertinstanser som menar att det inte finns någon forskning som tyder på ett samband mellan kameraövervakning och minskade bilbränder. Stina Holmström, enhetschef på Brottsförebyggande rådet, berättar för tidningen Fria Tidningen att kameraövervakning enligt internationell forskning ”främst har positiva effekter när det gäller brott som förutsätter planering som till exempel att stjäla från en bil”. Vidare säger hon att det inte går att se samma effekt när det gäller brott i form av våldsbrott eller bilbränder. I samma artikel uttrycker kriminologen Jerzy Sarnecki en likande uppfattning (Olsson 2016). Detta tyder på att det finns en vetenskaplig dispyt angående hur väl kameraövervakning fungerar som ett redskap för att minska bilbränder. Utifrån detta går det att tolka Sverigedemokraternas val att lyfta fram just Polismyndighetens rapport och inte annan forskning som strategiskt.

Även fallet Bo Löf kan tolkas som instrumentell användning av expertkunskap. Uppenbart är att en expert i ämnet har gett sitt utlåtande om vad han anser vara bästa tillvägagångssätt för att åtgärda ett problem, vilket faller till stor del i linje med Sverigedemokraternas policyförslag. Samtidigt finns det orsak att anta att Sverigedemokraterna, i likhet med föregående exempel, endast hänvisar till uttalandet då det passar deras politik om hårdare straff. Som tidigare nämnt finns det en åtskillig kriminologisk forskarkår som ljudligt protesterar hårdare straff då det, enligt dem, inte hjälper. Detta talar för substantierande expertkunskap.

6.4 Sammanfattning av kriminalpolitiken

Utmärkande för Sverigedemokraternas kriminalpolitik är att den i all väsentlighet första hand är grundad i värderingar, och i andra hand vetenskap. Detta går att se i citaten ovan, likväl i partiprogram och debattartiklar. Centralt enligt dem är behovet av hårdare straff, med motivering att det framförallt fyller en gottgörande funktion för brottsoffren. I en debattartikel är detta synnerligen tydligt: ”Allt för länge har fokus varit att hjälpa den som snarare bör straffas. Vi kommer alltid sätta

brottsoffer framför brottslingen” (Åkesson & Vinge 2020). Det här är något som även reflekteras i riksdagsdebatterna. I en debatt apropå straffskalor för allvarliga våldsbrott poängterar Marttinen Sverigedemokraternas ideologiska utgångspunkt: ”[Sverigedemokraterna har] reflekterat över att allmänheten och kanske framför allt brottsoffer och deras anhöriga sällan känner en riktig upprättelse genom de straff som i dag döms ut för många våldsbrott (Prot. 2016/17:100, 11§, anf. 56). Vidare konstaterar han att ”[d]et främsta och viktigaste skälet till [Sverigedemokraternas] hållning handlar [...] om brottsofferperspektivet och just upprättelse för brottsoffer” (Prot. 2016/17:100, 11§, anf. 56).

Med detta som bakgrund blir Sverigedemokraternas användning av expertkunskap greppbar. Sverigedemokraterna använder inte expertkunskapen för att få svar på frågor om vad som är bäst att göra, utan belägger endast sakförhållanden. När det kommer till faktiska policybeslut väger ideologiska värderingar tyngre än vetenskap. I andra fall väljer Sverigedemokraterna att påvisa en ofullständig bild av forskning som därmed väger över i deras favör. Utifrån detta går det att dra slutsatsen att Sverigedemokraterna i kriminalpolitisk debatt främst använder expertkunskap i substantierande syfte.

7 Analys

7.1 Symbolisk expertkunskap

Initialt kan fastställas att det till synes finnas mer som skiljer de två politikområden åt, än som för dem samman. Likväl finns det ett utmärkande gemensamt drag: de två politikområden präglas nästan exklusivt av expertkunskap av symbolisk karaktär. Detta resultat var visserligen väntat och bekräftar det Boswell redan sagt om politisk debatt. Det finns dock ett par olikhet vad gäller nyans, vilka är värda att utveckla.

7.1.1 Expertkunskap plockad ur kontext

Sverigedemokraterna tenderar att lyfta expertkunskap ur sin givna vetenskapliga kontext. Det här är mest uppenbart i frågan om IPCC:s förordande av kärnkraft samt Polisens efterfrågan på utökad kameraövervakning. I bägge fall framställs den vetenskapliga fakta som otvivelaktigt säker. Ingenstans går att finna spår utav den debatt som florerar i det fördolda. Detta är symtomatiskt den politiska debattens karaktär och följer av att politiska partier präglas av en annan logik än forskningsvärlden. Partier, i synnerhet de i opposition, har en tendens att vara selektiv när det kommer till vetenskaplig hänvisning och kommer därför sällan presentera vetenskap i ett neutral ljus.

7.1.2 Att symboliskt riva ner och bygga upp

Den främsta identifierade olikheten mellan de två politikområdena berör hur den symboliska funktionen kommer till uttryck.

I kriminalpolitiken används expertkunskapen främst som ett redskap i syfte att underbygga redan befäst politik. Ofta är politiken fastslagen på ideologiska premisser och underbyggs av expertkunskap för att därmed etablera en mer rigid och vetenskaplig grund. Denna grund är dock inte avgörande i det reella policyförslaget. I klimatpolitiken, å andra sidan, används expertkunskap i betydande utsträckning, avsiktligen för att svartmåla de andra partierna.

Förekomsten av olika symboliska användningar av expertkunskap är enligt Boswell i stort sett kontextbundet, vilket innebär att det är svårt att dra generella slutsatser om *varför*. En spekulation varför tonvikten i klimatpolitiken ligger på att

avlegitimera de andras policyförslag, men inte i kriminalpolitiken, kan möjligtvis gå att finna i hur deras politik uppfattas överlag. I fallet klimatpolitik är Sverigedemokraternas generella politikinriktning att demontera den sittande regeringens politik. Sverigedemokraterna har inte egentligen några egna specifika policyförslag, utan vill primärt att Sverige ska sluta använda resurser i klimatpolitiskt syfte. Därför använder de hela sin vetenskapliga arsenal till att påpeka de problem som går att finna med det svenska klimatarbetet.

I fallet kriminalpolitik är Sverigedemokraternas generella politikinriktning till stor del motsatsen. Sverigedemokraterna vill öka anslaget till polis och kriminalvård. Därför läggs mycket arbete på att styrka sverigedemokratiska förslag.

Det går även att förstå den höga frekvensen av legitimerande användning av kunskap utifrån de resonemang som går att finna i uppsatsens bakgrund. Sverigedemokraternas fokus på att desarmera de andra partierna kan ses som en strategi för att framhäva sig själv som ett alternativ till etablissemang. Med utgångspunkt i Loxbos resonemang kan Sverigedemokraternas klimatpolitik till och med tänkas agera som ett redskap för att tillskansa röster från väljare med en mer utpräglad klimatförnekardsvärdssyn än vad Sverigedemokraterna själva har.

7.2 Legitimitet bunden av kontext

7.2.1 Frekvens av expertkunskap

En iakttagelse vid jämförelse av de två politikområdena är mängden experthänvisningar i de två debatterna. Sverigedemokraterna hänvisar till expertkunskap i avsevärt större utsträckning i den klimatpolitiska debatten. Detta följer att klimatpolitiken är mer teknokratiskt präglad. Vad mer detta säger, ifall man kopplar detta till Boswells neoinstitutionalistiska perspektiv, är att kunskap sannolikt upptar en mer legitimerande funktion inom den klimatpolitiska kontexten. Som följd av detta går det att anta att organisationer eller beslutsfattare i större utsträckning måste basera argument med vetenskapliga fakta för att uppfattas som legitima.

I kriminalpolitiken är frekvensen mycket lägre – vilket även går att observera i kriminalpolitikavsnittets uppenbart mindre omfång. Detta indikerar följaktligen att expertkunskap inte fyller en lika viktig roll om legitimitetsmecenat inom den givna kontexten. Detta kan antas som förklaring till varför Sverigedemokraternas retorik genomsyras så påfallande av ideologi och värdering. Ur ett neoinstitutionalistiskt perspektiv kan det antas att argument byggda på etiska överväganden därmed har större potential att vinna mark.

Utifrån detta resonemang kan man fråga sig hur det kommer sig att vetenskap alls används i den utsträckning som det görs. En fråga värdig fortsatt forskning.

7.2.2 Expertkunskapens substans

Samma förklaringsmodell kan även användas för att förstå skillnaden mellan vad för expertkunskap som hänvisas till inom de två politikområdena.

Inom klimatpolitiken åberopas i större utsträckning expertkunskap av mer vetenskaplig karaktär; exempelvis IPCC:s klimatrappport eller studier gjorda av ICCT. Detta kan förstås utifrån att vetenskaplig förankring inger större förtroende inom den mer tekniskt präglade kontexten som är klimatpolitik.

I kriminalpolitiken, å andra sida, hänvisar Sverigedemokraterna ofta till olika former av offentlig statistik då detta bjuder in till egen tolkning och analys. Detta eftersom de är inte är beroende av vetenskap för att omgivningen ska uppfatta dem som en legitim aktör. Sverigedemokraterna kan tänkas snarare vara beroende av att uppvisa välutänkta, logiskt sammanhängande och etiskt grundade resonemang.

7.3 Polarisering eller snarare politisk samklang

Slutligen finns det orsak att diskutera huruvida Sverigedemokraterna har medfört en polarisering av klimatpolitiken så som en del forskare menar. Utgående från studiens resultat går det att dra slutsatsen att Sverigedemokraternas intåg inte inneburit en polarisering, i avseende att debatten blivit mer ideologisk. Ingen kan rimligtvis bestrida att debatten går högt i tak men samtidigt finns det mycket som indikerar på att Sverigedemokraterna, utifrån studiens material, eftersträvar samma mål som resterande partier. Sverigedemokraterna understryker flertal gånger att de som parti står bakom Parisavtalet, och att de motsätter sig inte klimatförändringars existens. Deras politiken går i grund och botten ut på att effektivisera output. Detta är även något som bör utforskas mera och skulle potentiellt kunna ta form av en över tid eller en komparativ studie mellan olika partier.

8 Avslut

Jag började denna uppsats med att ställa frågan om hur Sverigedemokraterna använder sig av expertkunskap. Jag menar att jag nu, genom denna studie, lyckats besvara detta. Av allt att döma skiljer sig Sverigedemokraternas användning av expertkunskap inte från mängden. Symbolisk funktion går att finna i de flesta politiska debatter och kan därmed inte tillskrivas specifikt Sverigedemokraterna. Med detta sagt visar undersökningen på att det finns skillnader mellan olika politikområden, vilket tyder på att hur Sverigedemokraternas användning av expertkunskap varierar givet sammanhang och kontext, samt vad som omgivningen bedömer vara en legitimitetsinbringande.

9 Referenser

9.1 Primärkällor

- Prot. 2018/19:90. Riksdagens protokoll 10 maj.
Prot. 2018/19:8. Riksdagens protokoll 17 oktober.
Prot. 2018/19:77. Riksdagens protokoll 11 april.
Prot. 2018/19:72. Riksdagens protokoll 3 april.
Prot. 2018/19:7. Riksdagens protokoll 16 oktober.
Prot. 2018/19:53. Riksdagens protokoll 14 februari.
Prot. 2018/19:32. Riksdagens protokoll 18 december.
Prot. 2017/18:48. Riksdagens protokoll 12 december.
Prot. 2017/18:136. Riksdagens protokoll 20 juni.
Prot. 2016/17:92. Riksdagens protokoll 5 april.
Prot. 2016/17:125. Riksdagens protokoll 14 juni.
Prot. 2016/17:110. Riksdagens protokoll 12 maj.
Prot. 2016/17:100. Riksdagens protokoll 26 april.
Prot. 2015/16:45. Riksdagens protokoll 14 december.
Prot. 2015/16:123. Riksdagens protokoll 20 juni.
Motion 2018/19:2820. En effektiv klimatpolitik.
Motion 2016/17:2303. Straffskärpningar.
Motion 2015/16:2834. Straffskärpningar.

9.2 Sekundärmaterial

- Ahlbäck Öberg, Shirin, 2011. "Kunskap och politik: mellan nonchalans och teknokrati", *Svensk Juristtidning*, vol. 8, s. 764-771.
- Amara, Nabil & Mathieu Ouimet & Réjean Landry, 2004. "New Evidence on Instrumental, Conceptual, and Symbolic Utilization of University Research in Government Agencies", *Science Communication*, vol. 26, nr. 1, s. 75-106.
- Azar, Christian & Ottmar Edenhofer & Sabine Fuss, 2019. "Nej, FN:s klimatpanel förordar inte kärnkraft", *Svenska Dagbladet*, Debattartikel. 2019-03-11 [elektronisk] <https://www.svd.se/nej-fns-klimatpanel-forordar-inte-karnkraft> hämtdatum: 2020-05-09.
- Beckman, Ludvig, 2005. *Grundbok i idéanalys: det kritiska studiet av politiska texter och idéer*. Stockholm: Santérus.

- Bergstedt, Therese, 2019. "Ny rapport: Kärnkraften måste öka för att nå klimatmål", *SVT Nyheter*. 2019-02-06 [elektroniskt] <https://www.svt.se/nyheter/utrikes/ny-rapport-karnkraften-maste-oka-for-att-na-klimatmal> hämtdatum: 2020-05-09.
- Boréus, Kristina & Göran Bergström (red.), 2018. *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. 4 uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Boswell, Christina, 2009. *The Political Uses of Expert Knowledge: Immigration Policy and Social Research*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Calmfors, Lars, 1999. "Förstärk experternas roll i politiken", *Dagens Nyheter*, Debattartikel. 1999-11-14.
- Carter, Neil 2018. *The Politics of the Environment: Ideals, Activism, Policy*. 3 uppl. Cambridge: Cambridge University Press.
- Collomb, Jean-Daniel, 2014. "The Ideology of Climate Change Denial in the United States" *European Journal of American Studies*, vol. 9, nr. 1, s. 1-20
- Esaiasson, Peter & Mikael Gilljam & Henrik Oscarsson & Ann Towns & Lena Wängnerud, 2017. *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 5 uppl. Stockholm: Wolters Kluwer.
- Estrada, Filipe & Janne Flyghed & Anders Nilsson & Tove Pettersson & Jerzy Sarnecki & Henrik Tham, 2018. "Svagt stöd i forskningen för att hårdare straff minskar brotten", *Dagens Nyheter*, Debattartikel. 2018-01-29 [elektronisk] <https://www.dn.se/debatt/svagt-stod-i-forskningen-for-att-hardare-straff-minskar-brotten/> hämtdatum: 17-05-2020.
- Gelin, Martin, 2019. "Växande klyfta mellan folket och Trump i synen på klimatpolitik", *Dagens Nyheter*, Nyhetsartikel. 2019-09-20 [Elektroniskt] <https://www.dn.se/nyheter/varlden/vaxande-klyfta-mellan-folket-och-trump-i-synen-pa-klimatpolitik/> hämtdatum: 20.4.2020.
- Head, Brian, 2013. "Evidence-Based Policymaking – Speaking Truth to Power?", *Australian Journal of Public Administration*, vol. 72, nr. 4, s. 367-403.
- Hedlund, Maria, 2014. "Ethics Expertise in Political Regulation of Biomedicine: The Need of Democratic Justification" *Critical Policy Studies*, vol. 8 nr. 3, s. 282-299.
- Hellström, Anders & Tom Nilsson, 2010. "We Are the Good Guys: Ideological Positioning of the Nationalist Party Sverigedemokraterna in Contemporary Swedish Politics", *Ethnicities*, vol. 10, nr 1, s. 55-76.
- Hertin, Julia & John Turnpenny & Andrew Jordan & Mans Nilsson & Duncan Russel & Björn Nykvist, 2009. "Rationalising the Policy Mess? Ex Ante Policy Assessment and the Utilisation of Knowledge in the Policy Process", *Environment and Planning A*, vol. 41, nr. 5, s. 1185-1200.
- Hope, Tim and Reece Walters, 2008 *Critical Thinking about the Uses of Research*. London: Centre for Crime and Justice Studies.
- Johnsson, Filip & Björn-Ola Linnér & Victoria Wibeck, 2019. "Varför kräver SD vetenskaplig grund för public service men inte i klimatfrågan?". *Dagens Nyheter*, Debattartikel. 2019-11-25. [Elektroniskt] <https://www.dn.se/debatt/repliker/varfor-kraver-sd-vetenskaplig-grund-for-public-service-men-inte-i-klimatfragan/> hämtdatum: 2020-05-17.

- Jungar, Ann-Cathrine, 2015. "Business as Usual: Ideology and Populism Appeals of the Swedish Democrats" i Kriesi, Hanspeter & Takis S. Pappas (red.), *European Populism in the Shadow of the Great Recession*. Colchester: ECPR Press, s. 41-57.
- Jylhä, Kristi Maria & Jens Rydgren & Pontus Strimling, 2018. Sverigedemokraternas väljare: Vilka är de, var kommer de ifrån och vart är de på väg?
- Kihlberg, Jannike, 2019. "Forskare: Feltolkning att FN:s klimatpanel förordar kärnkraft", *Dagens Nyheter*, Nyhetsartikel. 2019-05-15 [elektronisk] <https://www.dn.se/nyheter/politik/forskare-feltolkning-att-fns-klimatpanel-forordar-karnkraft/> hämtdatum: 2020-05-09.
- Knaggård, Åsa, 2018. "Vetenskaplig kunskap i politiken: En breddad diskussion och användning är nödvändig" i *Vetenskap och beprövad erfarenhet: Politik*. Lund: Lunds universitet, VBE programmet s. 71-80.
- Liedman, Sven-Eric 2019. "Sven-Eric Liedman: Fakta förlorar betydelse på en åsiktsmarknad där SD regerar". *Dagens Nyheter*, Debattartikel. 2020-12-17 [Elektronisk] <https://www.dn.se/kultur-noje/sven-eric-liedman-fakta-forlorar-betydelse-pa-en-asiktsmarknad-dar-sd-regerar/> hämtdatum: 2020-05-17.
- Loxbo, Karl, 2015, "Sverigedemokraterna: Framgångsrikt enfrågefokus" *Statsvetenskaplig tidskrift*, vol. 117, nr. 2, s. 169-187.
- Lundin, Martin & PerOla Öberg 2014. "Expert Knowledge Use and Deliberation in Local Policy Making", *Policy Sci*, vol. 47, 25-49.
- Lundquist, Lennart, 2006. "Den politiska demokratin, ekonomismen och förvaltningsetiken" i Brytting, Tomas, *Etik i medborgarnas tjänst: en antologi om förvaltningsetik*. Stockholm: Verva, s. 27-42.
- Maasen, Sabine & Peter Weingart, 2009. "What's New in Scientific Advice to Politics: Introductory Essay" i Maasen, Sabine & Peter Weingart (red.). *Democratization of Expertise? Exploring Novel Forms of Scientific Advice in Political Decision-Making*, Dordrecht, The Netherlands: Springer, s. 1-20.
- Newman, Joshua, 2017. "Deconstructing the Debate over Evidence-Based Policy", *Critical Policy Studies*, vol. 11, nr. 2, s. 211-226.
- Norén, Alexander, 2018. "Nobelpristagaren William Nordhaus dömer ut klimatmålet: 'Är inte möjligt'". *SVT Nyheter*, Nyhetsartikel. 2018-12-5 [Elektronisk] <https://www.svt.se/nyheter/utrikes/nobelpristagaren-domer-ut-parismalet> hämtdatum: 2020-05-17.
- Olsson, Eva, 2016. "Experter: Kameror stoppar inte bilbränder". *Fria Tidningen*. Nyhetsartikel 2016-11-03. [Elektronisk] <http://www.fria.nu/artikel/125411> hämtdatum: 2020-05-17.
- Poggi, Gianfranco, 1990. *The State: Its Nature, Development and Prospect*. Cambridge: Polity Press.
- Polisen 2016. *Rapport från Bedömandegruppen avseende bilbränder i Region Syd: Nationellt uppdrag enligt beslut NOLG*. 2016-10-03. [Elektronisk] www.polisen.se > aktuellt > nyheter > 2018 > augusti > bilbränder-okar-i-samband-med-skolstart hämtdatum: 2020-05-17.

- Powell, James Lawrence, 2016. "The Consensus on Anthropogenic Global Warming Matters". *Bulletin of Science, Technology & Society*, vol. 36, nr. 3, s. 157–163.
- Sannerstedt, Anders, 2017. "Skånska Sverigedemokrater" i Ulrika Andersson (red.), *Slutna rum och öppna landskap*. Göteborgs universitet: SOM-institutet, s. 49-67.
- Statistiska centralbyrån, 2018. *Allmänna val, valresultat*. [Elektronisk] <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/demokrati/allmanna-val/allmanna-val-valresultat/> hämtdatum: 2020-05-17.
- Svedner, Per Olov, 1999. "Litteraturläsningen: betydelseskapande och positionsval" i Säfström, Carl Anders & Östman, Leif (red), *Textanalys*. Lund: Studentlitteratur.
- Svenska Dagbladet, 2017. "SD till attack mot SMHI: Propaganda". *Svenska Dagbladet*, Nyhetsartikel. 2017-01-10 [Elektronisk] <https://www.svd.se/sd-till-attack-mot-smhi-propaganda> hämtdatum: 2020-05-17.
- Sveriges radio, 2020. *Studio Ett 11 Mars*. 2020-03-11 [Elektronisk] <https://sverigesradio.se/sida/avsnitt/1460309?programid=1637> Hämtdatum: 26.4.2020.
- Weiss, Carol Hirschon, 1979. "The Many Meanings of Research Utilization", *Public Administration Review*, vol. 39, nr. 5, s. 426-431.
- Weiss, Carol Hirschon, 1995. "The Haphazard Connection: Social Science and Public Policy", *International Journal of Educational Research*, vol. 23, nr. 2 s. 137-150.
- Weiss, Charles, 2002. "Scientific Uncertainty in Advising and Advocacy", *Technology in Society*, vol. 24, nr. 4, s. 375–386.
- Åkesson, Jimmie & Henrik Vinge, 2020. "SD: Sätter brottsoffer framför brottslingar". *Svenska Dagbladet*. Debattartikel. 2020-02-22 [Elektronisk] <https://www.svd.se/sd-vi-satter-brottsoffer-framfor-brottslingar> hämtdatum: 2020-05-17.